

vette napirendjére a numerusz klauzusz és a lengyel-zsidó megegyezés ügyének tárgyalását. Konsentini egyetemi tanár, a liga tagja, ezen-

Jugoszlávia területeket ad át Magyarországnak?

Ma délelőtt Genfben Bethlen és Nincsiacs között döntő jelentőségű tárgyalások kezdődtek. A lapjelentések ezeket a tárgyalásokat összefüggésbe hozzák azokkal a tárgyalásokkal, amelyeket Nincsiacs Mussolinivel folytatott. Az előkészítő megbeszélések, beavatottak szerint, a jugoszláv-magyar közeledés érdekében már hónapok óta folynak. Mert Jugoszlávia belátta, hogy az önmagával elfoglalt Franciaország helyett a dunai államoknál Olaszország fogja átvenni a vezetőszeret. Jugoszláviának viszont sokkal nagyobb érdeke, hogy a Balkánon legyen ur, minthogy a Duna völgyében diktáljon. Mint ismeretes, Nincsiacsnek Mussolinivel való tárgyalásai alkalmával Jugoszlávia ígéretet kapott, hogy teljesíteni fogják Egei tengeri aspirációit. Ezeknek az aspirációknak realizálása akkor Magyarország igen kellemetlen szerepet tölthetne be Jugoszlávia háta mögött és ezért folynak most megbeszélések Benes és Nincsiacs között. Beavatott helyen úgy tudják, hogy Jugoszláviával Magyarország nemcsak kölcsönös védelmi szerződést köt, hanem a jugoszlávok területi engedményeket tettek és Szabadka körül a Ferenc csatornáig nagyobb földterületet visszaadnak Magyarországnak.

Külz német birodalmi belügyminiszter a német kisebbségek sorsának javulását követeli a Népszövegségtől

Külz német birodalmi belügyminiszter tegnap a költségvetési tárgyalás során nagy beszédet mondott a német kultúra terjesztéséről a más államokban élő németek között. Előterjesztésében kihangsúlyozta, hogy Németországnak a Népszövegségbe való belépése új helyzetet teremtett, amelynek elsősorban a németek és a külföld között újra fölveendő kulturális kapcsolatokban kell majd kifejezésre jutnia.

— Remélhető — mondotta a miniszter — hogy a Népszövegségbe való fölvetelünk egyben meg fogja könnyíteni a külföldön élő német kisebbségek kulturális sorsát is. Velük kulturális kapcsolatot fönartani szent kötelességünk. Millió német él a német államközösség keretein kívül, de e kisebbségeknek a német kultúregységhez való együvértartozását senki a világon nem fogja elpusztítani. Egy kisebbség kulturális fennmaradása nem a számszerű erőttől függ, hanem a benne élő és lüktető aka-

kívül egy javaslatot terjesztett be a kisebbségi sérelmek orvoslásáról, amelyet szintén ezen az ülészenon fognak tárgyalni.

rattól. Ezt föl kell ismerniök mindazoknak, akik még ma is úgy beszélnek, mint holmi etikai relikviáról. Rossz ismerője saját nemze-

Vérbosszu egy kolozsmegyei községben

Egy muzikus cigány megölte a nagybögdöt, mert nem engedte a bandájában játszani

(Cluj Kolozsvár, január 13. Az Uj Kelet tudósítójától). Borzalmas gyilkosság tartja izgalomban a Kolozsvárhoz közeli Sumurduc község lakosságát. Az áldozat Budean Tódor, a falu cigánybandájának nagybögdőse, akit a tettesek válogatott kirzások után, ugyszolván feldarabolták és holttestét a falu házában levő egyik ház kútjába dobták be.

A gyilkosság részleteiről alábbi tudósításunk számol ke:

Munteanu Jon szumurdubi házában kútjából rendszer szokása szerint vizet merített a délutáni órákban a tulajdonos leánya, Ileana. A gémes kutvedrét, mint rendszeren lebecsátotta a mélységbe a fiatal leány és midőn kiemelte azt és a vizet kanyájába akarta önteni, vérfagyasztó látvány tárult szeméi elé: A vödör vízből emberi agyvelő tekervényei tűntek elő, idegrázó borzalmasággal. A leány megrettenve felsikoltott és minden izében reszkette szaladt be a szülői házba.

A halotthalvány lány lelkendező szavaira az egész család megrettent, csak Munteanu m részkedett el a kútig. A vederből egy oszlásnak induló, véres cafatos emberi agyvelő kandikált ki. Munteanu szonnal jelentést tett a csendőrörnek, amelynek vezetője bevezette a nyomozást. Azonnal leszálltak a kut mélyébe, amelyből rövid keresés után egy csaknem a felismerhetetlenségig felkoncolt, késektől, baltától és tompa tárgyaktól eredő sebekkel élétkelentett emberi testre bukkantak rá. Az összeroncolt arc néhány épen maradt vonásból azután megállapították, hogy az Budean Tódorral, a falu cigánybandájának öreg nagybögdősevel azonos.

Nagysokára előkerült a vén cigány töpörödött felesége is, aki siránkozva adta elő, hogy Budean két nappal ezelőtt fáért ment a közeli erdőbe és azóta nem tért haza.

tének az az államférfi, aki azt hiszi, hogy az elnyomatás eszközeivel mást érhetnek el, mint az elnyomott nép szomorú kulturális élniakarását. A német birodalomban éppen ezért ismeretlen fogalom e népi kisebbségek kulturális elnyomatása.

A beszédet a Reischsrat minden oldalán nagy tetszéssel fogadták.

A csendőrör megejtette a helyszíni vizsgálatot az erdőnek azon helyén, ahonnan a vén cigány fát szokott hozni a házhoz. A puha, hóval borított talajon egészen világosan látszottak egy borzalmas dulakodás nyomai: pirosló vérfoltok és egy életrehalálra menő dulakodás által felásott talaj. A nyomozás folyamán kihallgatták a banda tagjait. A második primás és a kontrás ekkor egyhanguan vallották, hogy a napokban egy közeli faluban muzikáltak, ahol egy ismeretlen fiatal cigány ajánkozott a bandába. Budean Tódor tiltakozott az új kontrás felvétele ellen és midőn a primás mégis be akarta állítani a bandába, kijelentette, hogy akkor ő nem játszik. A két cigány között szóváltás keletkezett, majd a titokzatos ajánkozó fenyegető szavak kíséretében eltávozott. A cigányok ereiben forró keleti vér susterog: Fáró ivadékaik nem ismerik a tréfát és a falu nagybögdőse az életével fizette meg ellenkezését. A kolozsvári ügyészségre ma érkezett meg a feljelentés és ennek alapján bizottság szállt ki Sumurduc községre, amelynek nyugalmát a borzalmas esemény teljesen felkavarta.

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piața Unirii (Főter) 14

Akiba

16

Irtá Giszkalay János

Ha iskolák vannak, akkor csak egy-egy másolatot kell küldeni mindenüvé és az országos betanulásnak semmi akadályja nincs.

Ezek azonban mind csak valószínűségek. Valójában zsidó iskoláról vagy iskolai tanításról a biblia expositio verbis, sehol sem emlékezik meg. Az első hiteles történelmi följegyzésekkel csak a babilóniai fogság után való időben találkozunk. De ezek a följegyzések már olyan természetiek, hogy a zsidó iskolaügynek, a mai modern értelemben is, igen magasfokú fejlettségéről tesznek tanúságot. A Talmud adatai szerint* Simon ben Sétach, Salomé királynő bátyja és miniszterelnöke (100 évvel a keresztény időszámítás előtt!) már bevezette az általános iskolakötelezettséget. Mindenesetre nem tudjuk, hogy ez az iskolakötelezettség, milyen korhatárra terjedt ki. Vannak jelek, amelyekből arra kell következtetni, hogy Simon ben Sétach iskolatörvénye csak a serdültebb, 16—17 éves ifjúságra vonatkozott.** Mert csak az utána következő Josua ben Gamla (60 körül a ker. i. után) féle iskolareform emlékezik meg a serdületlen gyermekek kötelező oktatásáról.*** De a Josua ben Gamla-féle

* Talm. Jer. Kötüvöt.

** Tehát kötelező „középszkolai“ népoktatás! Hol van a mi modern iskolarendszerünk még ettől! Ámbárhogy az ő rendelete is בית דססר-¹, elemi iskolát említi és תנייקת = gyermekekről szól. De lásd az alábbi jegyzetet is.

*** Talm. Bavli, Bava batra 21/a: „Rav Judá mondotta a Ráv nevében: Valóban, éreneyű számítassék be e férfinak: Josua ben Gamla az ő neve. Ha ő nem lett volna, kivesszét volna a Törvény ismerete Jiszráéből. Mert régi időben, akinek volt apja, azt az apja tanította a Törvényre, akinek nem volt, az nem

iskolareform, a zsidó népoktatásnak már olyan fejlett fokáról tesz bizonyosságot (minden helységben néptanító; iskolakötelezettség a gyermek 6 vagy 7 éves korában), hogy ebből szükségszerűen a zsidó iskola ősrégi multjára kell következtetnünk és így ellenpróbaszerű igazolását kapjuk azoknak a homályos utalásoknak és néphagyományoknak, amelyek a zsidó iskolai népoktatás kezdetét már Mózes, sőt az ősapák idejébe teszik.

A keresztény időszámítás első és második évszázadában, tehát Akiba idejében a zsidó iskolának két fokozatát ősmerték. Az alsó fokozat, az elemi ősmertek tanítására a בית דססר volt. A בית דססר be, amint már láttuk, hat vagy hét éves korában került a zsidó gyermek. Minthogy a zsidó iskolának majdnem kizáróan az volt a célja, hogy a felnövekedő generációt a „Törvény“ ismeretére tanítsa (később majd meglátjuk, hogy mit kell érteni a „Törvény“ szó alatt) természetes, hogy mindenekelőtt irni és olvasni tanították meg a gyermeket. A tanuló mindaddig a בית דססר növendéke maradt, amíg meggyarapodott tudása és hajlandósága a felsőbbfokú iskola kapuit meg nem nyitották előtte. A felsőbbfokú iskolába aligha léphetett be 17—18 éven aluli ifju. Ezt a felsőbbfokú iskolát בית המדרש-nak nevezték*

tanulta a Törvényt... Később elrendelték, hogy fiatalokat alkalmazzanak Jeruzsálemben... Még később elrendelték, hogy az ország minden tartományában tanítókat alkalmazzanak (Simon ben Sétach?) és a gyermekeket 16 vagy 17 éves korukban küldjék hozzájuk (az iskolába)... Mindaddig, amíg jött Josua ben Gamla és elrendelte, hogy az ország minden vidékén és minden városában, בכל סדינה וסדינה ובכל עיר ועיר, gyermektanítókat alkalmazzanak és a gyermekeket hat vagy hét éves koruktól kezdve járassák hozzájuk.

* Ritkábban בית הלל-nak nevezték már a „שיבה“ kifejezést is.

és a legfőbb tananyaga nem a Törvény ismeretére való tanítás volt, hanem törvénykutatás és törvénytárgyalás.

Mind a két fokozatu iskola, többnyire szoros külső összefüggésben és szerves belső kapcsolatban állott a vallási élettel. Az iskolák rendszerint a zsinagógák mellett vagy ezeknek e célra berendezett külön termeiben voltak elhelyezve. Hogy az iskola és a tanítás, milyen mindenek fölött állónak tudott intézmény és berendezkedése volt a zsidó társadalomnak, arra igen élénk fényt vet két történelmi nevezetesege embernek, görög nyelven írt följegyzése. Az egyik Josefus Flavius, a hírhedt áruló és nagynevű történetíró, Akibának idősebb kortársa, a másik az alexandriai nagy filozófus Filó, aki kb. egy évszázaddal a zsidó állam pusztulása előtt élt. A gyermeknevelés ügye mindennél fontosabb minálunk — mondja — Josefus Flavius Apion ellen irt röpiratában — és már Mózes elrendelte, hogy a gyermekeket megtanítsuk a tudás alapelemeire (az írás-olvasásra) és hogy megtanítsuk őket a törvényekre és az ősek tetteire: utóbbiakra, hogy követendő példaképen utánozzák őket, előbbiekre, hogy ha már felnőnek, meg ne szegjék őket és hogy a tudatlansággal ne mentegődjöhessenek.

Még ennél is pregnansabban jellemzi az alexandriai nagy bölcsész, Filó Judenus, a korabeli (a ker. id. előtti 1—2 évszázadbéli) zsidó népoktatás nevelés mérvét és lényegét. „Minthogy a zsidó isteni kinyilatkoztatásnak tartják a törvényeket és legfiatalabb koruk óta azoknak tanulmányában nevelkednek fel, a Törvény képmását szinte a lelkükben hordják.“

Folytatása következik.

A párisi u

(Az Uj Kelet áll

Tegnap házak le számolt játék és

Vigjátékok dolga risi színházak a Champs Elysées egy tikus polgar-ában darabját mutatták maga módj szerint nyelvezete teszi az hogy szinpadit te benne szó, hogy polgarhoz látogatól aki kifejté, milyen Bezzeg ő milyen r gár lelkébe csepeg tását: be akarja h felforgatja a ház akarja dojni, mer csak egy orvosé, ber, akinek renc azonban megbánja sége elcsútsita hába kinek megvan a n hol van elrejtve, k kevésbé regényes, a darabban, mint nek, de annyira b legdühösebb ellen magával ragdja.

Chipée (Belees de l'Avenueben na vigjátékot mutatott tulajdonosa van: akar vonulni a cé get gazdag ember Masson, meg van nészöt, Zizit, aki Chabrat-t „önzetle belesett“, mert és természetesen nagyon sovány es tékkel, ötletes for lehetős nagy siker a főszerepő Mauc cének érdeme.

A francia csetere, Paul Gavau szobogozni az ese folytatja, míg vég hirtelen, a legnyu teket pompásan címe: „A boldogs leány szerelmes e tartozó fiatalembe lányt szeret, de s gát szeretettéi. adja ki, saját mag posvány a helyzet karjaiba szédül, ezt tudná. A gaz bátyját egyenesen leplezni az egész hoz illő emberből a titkárból boldo pedig megnyugod

Az operettszín megemliteni: A darab a bécsi op zónségnek nem lala emlékeztet operettek, pedig Egy Párisba vág adja elő: a meny legény híres író összetalálnak. Cs szó, intrikák is vesztik őket. Ek ezáltal jóban ma nek egyik nagy a műve: szerzőj gyár egyik tulajd hozottan és ör hogy a zenés jó a zeneszerző műl hogy az operett táncokra vadszó

A kisebb szin gomba módjára

A párisi vígjáték 1926-ban

(Az Uj Kelet állandó párisi munkatársától)

Tegnap számunkban a párisi színházak legutóbbi színvonaláról számolt be tudósítónk. Mai cikkünk a vígjáték és operett bemutatásáról szól.

Vígjátékok dolgában is kielégítették a párisi színházak a közönség szükségletét. A Champs-Elysées egyik színházában „A román polgár”-ában egy fiatal szerző, Blanchon munkáját mutatták be nagy sikerrel. A darab a maga módján szerint klasszikus vígjáték: főleg megvezette teszi azzá. Nem tagadható azonban, hogy színpadi technikája gyenge. Arról van benne szó, hogy egy vidéki meggardogott polgárhoz látogatóba jön egy párisi rokona, aki kifejezi, milyen céltalan a nyárszolgári élet. Bezzeg ő milyen másképpen él! A vidéki polgár lelkébe csépettetett méreg megteszi a házasít: be akarja hozni, amit eddig mulasztott, a lányt, mert nem művész fia, hanem csak egy orvos, vagy talán, mert rendes ember, akinek rendes szülei vannak. Másnap azonban megbánja mindezt, engedi, hogy felesége elcsúszta háborgását azzal, hogy mindenkinél megvan a maga regénye, csak tudni kell, hol van elrejtve, hogy a nyárszolgári élet nem kevésbé regényes, mint a bohémeké. Ez a végén a darabban, mintegy apológiája a polgári életnek, de annyira bájos, hogy mindenkit, még a legdühösebb ellenségét a nyárszolgárságnak is, magával ragadja.

Chipée (Beleesett) címen Madis a Théâtre de l'Avenueben nagy sikerrel háromfelvonásos vígjátékot mutatott be. Egy nagy cégnek két tulajdonosa van: az egyik, Chabrat, vissza akar vonulni a cégből, mert sehol önzetlenség gazdag ember létére nem talál. Társa, Masson, meg van ijedve és szerződött egy színdarabot, Zizi, akihez az lesz a feladata, hogy „beleesett”, mert tényleg megszerette Chabrat és természetesen mindennek jó vége van. A nagyon sovány eseményű vígjáték sok szója tétkel, ötletes fordulatokkal fűszerezve, meg lehetős nagy sikert ért el, ami azonban főleg a főszereplő Maud Loty, Páris egyik kedvencének érdeme.

A francia cselvígjáték jelenlegi nagymestere, Paul Gavault, este félkilenckor kezdi színpadon az eseményeket, ezt mesteri kézzel folytatja, míg végre háromnegyedtizenkettőkor, hirtelen, a legnagyobb mosollyal, a helyzeteiket pompásan megoldja. És mindennek a címe: „A boldogság iskolája.” Egy társaságbeli leány szerelmes egy vele egy társadalmi rétegbe tartozó fiatalemberbe. Ez azonban egy kalaposlányt szeret, de szintén önmagáért akarja magát szeretettetni. A titkárat tehát nagyurak adja ki, saját magát pedig titkárnak. A kalaposlánya a helyzetet átlátja és... az ál nagyur karjaiba szédül, anélkül, hogy Gustave, a hős ezt tudná. A gazdag leány erre Gustave nagybátyját egyenesen megkéri. Végre sikerül leleplezni az egész társaságot és a két egymáshoz illő emberből, valamint a kalaposlányt és a titkárból boldog párok lesznek. A nagybecsű pedig meggyugodva tér vissza régi barátjához.

Az operettszínházak közül újat egyet lehet megemlíteni: A Paris, tous les deux... Ez a darab a bécsi operettekhez hozzászokott közönségnek nem lehet egészen idegen, hangulata emlékeztet a Biedermeyer-kort invokáló operettkre, pedig csak 1889 körül játszódik le. Egy Párisba vándorló vidéki jegyepár álmát adja elő: a menyasszony nagy énekesnő, a vőlegény híres író a álomvilágban, de ott is össze talál. Csak hogy nagy emberekről lévén szó, intrikák is vannak jelen, amelyek összevesztik őket. Ekkor inkább felébrednek, hogy ezáltal jóban maradhassanak. A darab zenéjének egyik nagy érdekessége, hogy dilettánsnak a műve: szerzője egy híres francia csokoládégyár egyik tulajdonosa: Georges Menier. Hátrahozottan és örömmel meg lehet állapítani, hogy a zenéje jobb, mint a csokoládéja. Talán a zeneszerző műkedvelő voltának lehet betudni, hogy az operett egészen ötletes, nem olcsó hatásokra vadászó vásári muzsikájú alkotás.

A kisebb színházak természetesen folyton, gomba módjára termelik a tipikus párisi loká-

lis jellegű boházokat, katonai mókákat s b. mindegyikben van ötlet, de mind egy mintára készültek.

Még két külföldi darabot is bemutattak: az egyik Galsworthy „Uriemberek”-ja, amelyet Erdélyben már adtak. A darabnak mindig akadt szép számú közönsége, de a kritika elég

kedvezőtlenül fogadta: lehetetlennek mondja, akár Londonban, akár Párisban ezt a komplotot a zsidó elleni lopással kapcsolatban. A másik külföldi darab az olasz Dario Nicodemi „Arnyék” című darabja, amelynél az eset fordítva van: közönsége van kevesebb és a róla szóló kritika kedvezőbb. Fischer Ernő

Négy milliárd 700 millió Románia múltévi költségvetési fölöslege

A miniszterelnök dönt a fölösleg felosztása felől

(Bucuresti-Bukarest, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt Alexandru Constantinescu miniszter lakásán minisztertanács volt, melyen mindenekelőtt aláírták a még hátralékos minisztertanácsi jegyzőkönyveket.

Ezután Bratianu Vintila pénzügyminiszter hosszabb exozét mondott az elmúlt év költségvetési fölösleggel kapcsolatban. Kimutatta, hogy a kormány helyes pénzügyi politikája folytán az elmúlt évi költségvetési felesleg

4 milliárd 700 millió lejt tesz ki.

Javasolja, hogy ezt az összeget osszák fel a következőképpen:

A köztisztviselők fizetésemelésére, illetve

drágasági pótlékára juttassanak 1 milliárd lejt.

Az államvasutak adjanak félmilliárd lejt: új vasuti kocsik beszerzésére, 200 milliót pedig a vasuti vonalak kijavítására.

100 millió lejt adjanak a közmunkaügyi minisztériumnak utépítésekre és a politechnikumok felelőseire.

A közoktatásügyi minisztériumnak juttassanak 200 millió lejt, míg a hadsereg ellátásának javítására 360 milliót a hadügyminisztériumnak. A földmívelésügyi minisztérium részére 50 milliót és végül a kultuszminisztériumnak az egyházak segélyezésére 40 millió lejt juttatását javasolja. A felosztás felett véglegesen a miniszterelnök dönt.

Három nagyváradi liberális politikus az ellenzékhez csatlakozik

A Magyar Párt csak a jövő héten dönt választási magatartásáról

(Nagyvárad, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az új választások körül még mindig teljes a bizonytalanság. A városban ma függosztette ki a polgármester azt a rendeletet, amely közli, hogy március 29 én lesz pótválasztás. Ugyancsak ma hozták nyilvánosságra a törvényszéki elnök rendeletét, mely szerint az eddigi tíz szavazó körzet helyett 18 körzetre osztja be a várost, a nyolc szavazóköre helyett pedig minden körzetben tizenkettő lesz. Az első választástól eltérően nem betűrendi névsor szerint fogtak szavazni, hanem a körzeteket utcák szerint osztották fel. Így abban reménykednek, hogy délután három óráig sikerülni fog befejezni a szavazást. Ez döntő fontosságú lesz azért, mert a zsidóknak aznap áll be a husvét.

Tegnap érkezett haza Bukarestből dr. Lázár Aurél, a nemzeti párt vezére, aki érintkezést keresett dr. Thury Kálmánnal, a Magyar Párt vezető tagjával és együtt a Munkásokhoz mentek, ahol a késő esti órákig tárgyalak a munkásokkal. A tárgyalások eredményét azonban még nem hozták nyilvánosságra. Valószínű, hogy határozatot nem is hoztak, hiszen Thury Kálmán nem foglalhat véglegesen állást addig, amíg a kolozsvári központi

választmány határozatát meg nem kapja. A Magyar Párt intézőbizottsági ülésére, amely vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik Kolozsváron, dr. Thury Kálmán, dr. Czifra Kálmán, dr. Morvai Zsigmond és Peredy György utaztak el Nagyváradról. A Magyar Párt nagyváradi tagozata kedden tart ülést, amelyen azután a kolozsvári instrukciók alapján leszögezik álláspontjukat.

A február 19 iki választás óta a helyzet Nagyváradon erősen megváltozott. Az aversecánusok ugyanis megszakították minden összeköttetést az ellenzéki blokkal és valószínű, hogy az új jelölőlista összeállításánál a liberálisokhoz keresnek közeledést. Viszont három igen értékes vezetőember, mégpedig dr. Bucico Coriolan polgármester, Zigray Miklós és Andru Sever, akik a februári választáson a liberális magyar közös listán szerepeltek, valószínűleg ezen az új választáson már az ellenzéki, vagy a Magyar Párt által ajánlott béke-listára vétetik fel magukat. A három liberális politikus állítólagos elhatározása a legnagyobb szenzáció erejével hatott és különböző kombinációkra ad alkalmat. A hirt egylegre fentartással közöljük.

Március 22-én kezdődik az általános ügyvédsztrájk Erdélyben

Az ügyvédi dékánkonferencia magáévá tette a kolozsvári kamara döntését

(Cluj Kolozsvár, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi és bánáti ügyvédek által az igazságszolgáltatást megbénító kormányrendeletek ellen indított energikus akció a mai nappal döntő fordulópontjához érkezett el. Ma déli 12 órára az összes erdélyi és bánáti ügyvédi kamarák dékánjait konferenciára hívta egybe Suciú Jon dr., kolozsvári dékán, hogy egységes eljárásról döntsék meg egész Erdély területére. Az Erdélyben és Bánáton lévő 19 ügyvédi kamara közül 12 képviseltette magát: Kolozsvár, Temesvár, Nagyvárad, Nagybányán, Brassó, Máramaros, Szatmár, Torda, Segesvár, Zilah, Beszterce és Székelyudvarhely, míg Arad, Marosvásárhely, Lugos és Dés kamarái táviratilag jelentették be a sztrájk melletti állásfoglalásukat, Csikszentreda, Fogaras és Déva ügyvédei nem képviseltették magukat.

A konferencián Suciú kolozsvári dékán elnökölt. A felszólalók egyhangulag kimutatták, hogy az igazságügyi kormány az egységesítés címén hozott rendelkezései az igazságszolgáltatást rendkívül alacsony nívóra zulesztette le. A jogszolgáltatásba bevezetett bürokratizmus, fiskalizmus lassan kiöli az ország polgárságából a törvény tiszteletét. Az igazság keresése csaknem illuzóriussá vált. Megállapították egyhangulag, hogy a jogállapotok napról napra rosszabbak lesznek és amennyiben nem kö-

vetkezik be egy erélyes, energikus és eredményes intervenció, úgy a törvény tisztelete és ereje ismeretlen fogalmakká válnak rövid idő alatt.

Amennyiben volt eltérés a felszólalók állásfoglalásai között, úgy az csak arra vonatkozott, hogy menesszenek-e delegációt a kormányhoz a sztrájk proklamálása előtt, vagy egyszerűen táviratilag értesítsék a kormányt elhatározásukról. Végül is a következő határozatot fogadták el:

Erdély, Bánát, Máramaros és a Körösvidéke ügyvédi dékánjainak, Kolozsváron tartott konferenciája megállapítja, hogy az igazságügyi kormány több rendelkezése, de elsősorban a gyorsított eljárásra vonatkozó intézkedés és a portarelrendszer bevezetése az igazságszolgáltatás menését hátrányosan befolyásolja és a jogszolgáltatási állapotokat napról napra rosszabbá teszi. Az ország konszolidációja és a jogrend érdekében a konferencia elhatározza, hogy a mai nappal távirati úton fordul a kormányhoz, kérve, hogy az igazságügyi legégetőbb két sűrlmes rendelkezését, a portarelrendszer bevezetését és a gyorsított eljárással szembe fordított rendelkezést március 20-ig bezárólag hatályon kívül helyezze. Ellenkező esetben az összes fentnevezett ügyvédi kamarákhoz tartozó ügyvédek március 22-én sztrájkba lépnek.

A sztrájk proklamálása egyrészt tárgyi jellegű,

azt hiszi, hogy az érhetnek el, mint kulturális élnimban éppen ezért kisebbségek kultu-

ben am engedte

helyszíni vizsgálatot man a vén cigány fát puba, hóval borított zottak egy borzalmas rfoltek és egy életre felásott talaj. A nyo a banda tagjait. A ekkor egyhanguan azt egy közeli faluban len fiatal cigány ajánl ódor tiltakozott az u n a primás mégis kijelentette, hogy akkor között szóváltás kelet alközó fenyegető szavak gányok ereiben forró adékai nem ismerik a az életével fizette meg yészségre ma érkezett lapján bizottság száll nek nyugalmát a bor avarta.

szí ágok ztek nn M. uha-áruhaza ii(Főter) 14

m a Törvény isme anem törvénykutatás

skola, többnyire szo s szerves belső kap élettel. Az iskolák ellett vagy ezeknek termeiben voltak el és a tanítás, milyen tudott intézmény és zsidó társadalomnak, két történelmi neve nyelven irt feljegy vius, a hirhedt áruló Akibanak idősebb ndriai nagy filozófus addal a zsidó állam gyermeknevelés ügye álunk — mondja — ellen irt röpiratában, e, hogy a gyermeke alapelemeire (az írás nitsuk őket a törvé : utóbbiakra, hogy tánozzák őket, előb nek, meg ne szegjék ggal ne mentegőz

ansabban jellemzi az Filó Judens, a kor századbeli) zsidó nép t. „Minthogy a zsidók tartják a törvényei óta azoknak tanula a Törvény képmását k.”

vetkezik.

másrészt pedig az ügyvédek demonstrációja kíván lenni az Erdélyben kreált igazságügyi állapotok ellen, amelyek egyrészt a fenti rendelkezések, másrészt a törvényhozó személyzet fokozatos és nagymérvű csökkentése következtében egyre rosszabbak és rosszabbak lesznek.

szabak és rosszabbak lesznek.

Végül is elfogadta a konferencia a Pop Jonel dr. kolozsvári ügyvéd, tanácsstag által kidolgozott sztrájkszabályzatot, amely az ügyvédeknek a sztrájk folyamán tanusítandó tevékenységüket szabályozza.

Szakszervezeti Balkán-konferencia ülöszke Szófiában

(Szófia, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az amszterdami nemzetközi szakszervezeti tanács március 9-én pénteken és 10-én szombaton nemzetközi Balkán-konferenciát hívott egybe. A konferencián a nemzetközi szakszervezeti tanács elnökségének képviselőin kívül Bulgária, Görögország, Jugoszlávia és Románia amszterdami alapon álló szakszervezeteinek képviselői fognak részt venni.

A szakszervezeti Balkán-konferencia azt célozza, hogy a négy említett országban utat és módot találjon a szakszervezeti mozgalom megerősítésére és fejlesztésére.

A palesztinai kolonizáció vezetői legelöször a maramarosi zsidóságot akarják földhöz juttatni

A maramarosi kolónia-bizottságot meleg rokonszenvvel fogadták Palesztinában. A kolonizáció vezetői elsőrendű emberanyagnak tartják a maramarosi zsidóságot

(Cluj-Kolozsvár, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A maramarosi zsidóság palesztinai kolónia tervéről többször írt már az Uj Kelet. Az elmúlt év decemberének első felében a maramarosi kolónia előkészítők megbízásából egy négy tagból álló földmives bizottság utazott Palesztinába, hogy földet keressen magának, ahol az első maramarosi csoport, mintegy száz két család letelepedhessen. A maramarosi bizottságot a palesztinai hivatalos körök meleg rokonszenvvel fogadták és a kolonizáció ügyében döntésre illetékes faktorok szinte váratlan készséggel állottak a maramarosiak palesztinai kolóniájának gondolatára.

Ussischkin, aki a kolónia bizottság tagjaival nem találkozhatott az alábbi megleghangú levélben fordult a bizottság tagjaihoz:

Tisztelt Uraim!

Ezúton értesitem Önöket, hogy én nagyon fontosnak tartom, hogy a maramarosi kivándorlók, akik évtizedek óta mezőgazdasággal foglalkoznak, kapjanak a Keren Kajemet földjéből. A Keren Kajemetnek azonban jelenleg nincs olyan rezervált földje, amely erre a célra megfelelné, mert az eddig vásárolt földeket már kiosztották különféle letelepülőknek. Miután azonban az Önök kvucáját érdemesnek és megfelelőnek találom a letelepítésére, elhatároztam, hogy javasolni fogom a direktoriumnak, hogy mielőtt új földvásárlásokat eszközölhetünk, Önökkel, mint elsőrendű igénylőknek azonnal megfelelő mezőgazdasági területet hasítsunk ki, ahol legalább száz család letelepedhet.

kiváló tisztelettel
Ussischkin Menachem

A maramarosi küldöttség négy héten keresztül járta be a Keren Kajemet autín a palesztinai földeket, azonban nem talált olyan területet, melyen a tervbe vett száz család letelepedhetne. Így azazal az ígérettel jött vissza, hogy a legközelebbi földvásárlásból ők fognak elsőszőr részesülni. A jelentés, melyet Ettinger és Storn agronomusok terjesztettek a Keren Kajemet direktóriuma elé, a következőképpen hangzik:

A törpe földművesek egyszerű típusa

„Kedden és szerdán utaztunk a maramarosi küldöttséggel, (Pollák, Moskovits, Paszternák és Steinmetz) hogy megmutassuk nekik a földeket Om-Kvi és Muf-séfa között. Megtekintettük az Emek különböző pontjait Nabalat, Mosave-Hachaszidimet, az erdélyi kolóniát. Mindezen helyeken alkalmunk volt meggyőződni az Emekben való letelepülés feltételeiről és lehetőségeiről. Om-Kvi és Muf-séfa földjein, körüljártuk az összes megmunkálható területeket és megadtunk nekik minden felvilágosítást. Azt hisszük, hogy a föld nem elégitette ki vágyaikat főképpen azért, mert a megmunkálható föld nagyon kevés, alig néhány száz duman és világos, hogy ennyi nem elegendő az 8 kvucájuk (102 család) kielégítésére.

Utazásunk ideje alatt megismerhettük ezen embereket, akik reánk a legjobb benyomást tették. A törpe földművesek egyszerű típusát képezik, akik értik a mezőgazdasági munka minden ágát, melyet gyermekkoruktól fogva gyakorolnak és akiknek szükségleteik minimálisak. Volt alkalmunk látni őket Muf-séfa körüli hegyekben gyalogolni, ahol a legnagyobb ügyességgel kapaszkodtak a meredek lejtőkön fel és le, megszegyentve az ifjakat is. A különböző mezőgazdasági ágakhoz fűzött megjegyzéseik és kérdéseik meggyőzték bennünket arról,

hogy jól ismerik a mezőgazdálkodás minden ágát s minosenek tanításra és utmutatásra szorulva. Meggyőződöttünk arról, hogy az az állításuk, hogy ők már nemzedékeken keresztül foglalkoznak földműveléssel: igaz. Igényelenségük (ésóshat ebédelték száraz kenyérral, dacára hogy egy társaság, kiküldöttéi) reávilágít életmódjukra és nem csoda, hogy ők az erdélyi kolónia lakosainak életmódjára, mint valami magas ideálra tekintettek fel.

A letelepedési akció egy új fajtája

„Nem tudunk, hogy ezen emberek, a maramarosiak, a mezőgazdasági letelepülésnél különös feladatot teljesíthetnek, mint letelepítő akciónak különös új formája, melynek rendezése nem kíván nagy összegeket. Eppen ezért az a véleményünk, hogy érdemes és eredményes lesz velük foglalkozni és gondoskodni arról, hogy az Emek egy helyén letelepedhessenek. Szerintük a bécsi kongresszus alkalmával ígérték kaptak arra, hogy a Keren Kajemet földjéből nyolcezer duman földet bocsátanak rendelkezésükre. Nem tudjuk, hogy ennek mily alapja van, de az a véleményünk, hogy érdemes az ügyet a következőképpen rendezni: Meg kell keressük a lehetőségeit annak, hogy azon négyezer dumanot, melyet a romániai Landsmannschaftnak ígértünk, a maramarosiaknak adhassunk, akik szintén romániaiaknak tekinthetők. Különösen azért, mert a romániai (regái) Landsmannschaftnak nincsenek meg elegendő jelenkezői s amint látjuk, nem is lesznek jobbák és alkalmasabbak, mint a maramarosiak. Ehhez a földhöz esetleg hozzácsatolható még kétezer duman, amely a Maamad Habononi (középosztály) részére lett kijelölve, ilyenképpen hatezer dumanot adhatnánk nekik, amelyen hatvan hetven család telepedhetne le. — Igaz, hogy kvucájuk száz két családot számlál, de ki lehetne közülük válogatni a jobb módúakat és a nagyobb családúakat. Azt hisszük, hogy vagyunk likvidálása után összeszedhetnek családokként kétszázötven-háromszáz fontot. Ha a kvucához tartozás feltételeként ezt állapítják meg, akkor a Keren Hajjeszód még egy ennyit kell rendelkezésükre bocsátson és ez letelepülésükhöz elegendő lesz.

Eddig a jelentés, melyből örömmel állapítható meg, hogy a maramarosi zsidóság az országjáró munkára való alkalmasságát most már a legilletékesebb körök is megismerték. A Zsidó Nemzeti Szövetség vezetősége a maga részéről interveniálni fog a bukaresti Landesmannschaft vezetőségénél az ügyben. Azonkívül Waldner Mór kintézőbizottsági tagot Maramaroszigetre küldte ki, hogy a kolónia ügyét a helyszínen tárgyalja meg. Ugyan- csak ez ügyben utazott ki a Palesztinahivatal titkára is. Az előjeltekből ítélve minden reményünk megvan arra, hogy a maramarosi kolónia ügye rövid idő alatt perfektualódik és hogy ez a kolónia csak megbeszélést fog szenvedni Erdély zsidó népének.

HYPEROL

fertőtleníti, megvéd torokfájástól

SZÁJVIZ TABLETTA

Kapható mindenütt.

Vágatási tilalom

Két hír jött egyazon napon, egyazon elvet valló két német emberről. Az egyik Münchenben szerepel és völksich képviselője a bajor országgyűlésnek, a másik Berlinben él és ünnepeit írja a német nemzetnek. Mind a kettő vallja, hogy a német nacionalizmus egyedül alkalmas a háborúban megtépázott nagy nép újra való feltámasztására, de míg Drexler ur, a völksich kiválóság, ezt a müncheni Bräuhaus tágas udvarán söröshordóval, rekedt draufgögerséggel hirdeti, míg gyűlölettel lihegő ostoba tartalma pamflettekben követeli, hogy a zsidók szájából marják ki a falatot, addig a másik német nacionalista Paul Ernst, hatvanadik évfordulója alkalmából manifesztációval fordul a német nemzethez. Követeli, hogy e nagy kultúr-nemzet álljon a sarkára és régi vezető szerepét hódítsa meg ismét. Hódítsa meg — írja — azzal a le'ki eszközzel, amivel a kis zsidó nemzet magamelié tudta hódítani a világ legjobbjait. Fejlésze répi büszkeségét, de e büszkeségnek alapja legyen: a német büszkeség, a német férfiaság, a német munka és magasabbrendűség más nemzetek megítélésében. Paul Ernst így interpretálja a német nacionalizmust és amikor nemzetéhez szól, a zsidó nacionalizmust állítja oda példaként.

Drexler ur is nacionalista, de ő a zsidókat nem sivilei, azonban Németország mai alkotmánya és történettszövege mellett nem olyan egyszerű dolog követelni a zsidók kiűzését. Németország törvényei szerint az izgatásnak is megvan a maga hatara és nem lehet büntetlenül lázítani német földön a zsidók egzisztenciája ellen. Drexler urnak egy harmadik utat kellett választania. A völksichek előtt megtarthassa népszerűségét. A zsidók belső életébe nyul bele és a bajor Landtag egyik legutóbbi gyűlésén azt a javaslatot tette, hogy bajor földön tiltsák el a merhábrai zsidó rituálé szerint való levágatását, mert ez barbár és kultur-ellenes. Barbár és kulturrelens, mondja a Bräuhaus bálce ugyanakkor, amikor a német nemzet legjobbját azt mondja: „Tanuljatok a héberék kis népétől!”

Am ez összehasonlításon túl nekünk egy szemoru megállapításunk van. Vissza kell térnünk a svájci vágatási tilalomra és annak indokaira. Harmicnégy esztendővel ezelőtt, 1892 ben Svájcban valami egészen különös felvilágosodott nacionalizmus kezdett tért hódítani.

A jó svájciak a szarvasmarhák villannyal való kivégzését, vagy legalább is kivégzés előtt való elszédítését követelték. A kantonok nem vették figyelembe, hogy a zsidó ritus szerint az állatok ilyen leölése nem engedhető meg, nekik mindeánél fontosabb volt, hogy a svájci nemzet első legyen az állatvédelem terén. Fontosabb volt nekik még az alkotmánynál is, amely pedig a lelkiismereti szabadságot a legföltékenyebben őrizte és erős bástyát emelt a vallás-gyakorlás szabadságának. Nem egészen simán ment a dolog, mert csak tízenegy kanton nyilatkozott a „Schechtverbot“ mellett, a másik tíz ellene volt. Népszavazás döntött és a vallásos zsidók — akkoriban még sokan voltak az Oroszországból Svájca emigráltak — arra kényszerültek, hogy vagy vegetáriánusok legyenek vagy pedig drága pénzen szerezzék be kóserhus-szükségletüket a külföldről.

Ez röviden tényleges hsztorikuma a svájci tilalomnak, amit most a völksich felmelegitenek és fegyverként akarnak alkalmazni a zsidók ellen. Előzménye e tilalomnak pedig egy végtelenül szemoru és lesújtó és az akkori nagy reformrumlira jellemző tünet, hogy tudniillik zsidó emberek „tudományos“ alapon állottak oda a Schöchtverbotot követelő svájci nacionalisták mellé. Leopold Stein frankfurti reformrabbi már a vágatási tilalmat megelőzően kilenc esztendővel adott ki egy könyvet „Die Schrift des Lebens“ cím alatt, amelyben a zsidó étel-törvényeket időszerűtlennek mondja és történeti alapon (mire nincs történeti alap?) mutatja ki, hogy a zsidó vágatási törvények nem vallási szabványok, hanem az akkori közegészségügynek megfelelő állami intézkedések. Egy másik rabbi, a Würtenbergben élt dr. Stern hasonló szellemben írt egy röpiratot és amikor a kantonok tanácsa összeült, hogy megfontolja vajjon elkövesse e az „állatvédelem“ miatt népszavazással az alkotmány változást akkor e két rabbinak két írása bátorította fel őket arra a lépésre, amelynek egyedül Szászország volt a követője.

A történelemben minden megismétlődik — mondta egy író — hol mint tragikum, hol mint komikum. Idősebb emberek visszaemlékezhetnek

még milyen npi életbe Nagynevü nemzsidók és szabadság, cáfolható és mellé, hanem a zsidó rituá védelmi előn Svájc zsidóg inkább az volt a Sc Amikor pedi padjairól ha

É

Az e kance

(Berlin,

tól.) Amiőt

hozta az

„Fekete R

azóta egyre

ellenforrad

leplezések

ez a memo

terjesztett

törvényhoz

A men

„Fekete [R

skart felv

Stresemann

nisztert azo

kül kivéget

szakszervez

híröség elé

A fra

Windi

Káro

(Budap

tójtól.) A

már két v

egyiket ja

pal ezelöt

amely rész

üggyel. A

a TESZ ti

és vele ka

grätz, Ráb

tás miatt e

ezerfrankos

álnévre (ig

módszererő

szereztek.

Az alap

gyalását te

szék vádta

nagytermét

móra karos

Három

gondnok

milyen sor

ban 9 órak

alakja a fo

van rajta é

zében bot.

bolygó lép

a botra. U

dője siet h

— A P

— minék

nek. Holn

Alig pá

szes vádiot

utána Haj

rost, Para

Árpádot,

Scharf Ná

Lászlót, n

egyszerre

lasi terem

kednek ifj

József, Olc

Lassos

IROK ÉS IRÁSOK

Egy jó Mariska története

André Baillon regénye. Genius-kiadás Budapest

André Baillon egy ujonnan felfedezett belga író, aki francia nyelven dolgozik és egyike a modern irodalom legkiválóbbjainak. A belgák már sok nagy tehetséget termeltek ki. Hogy csak kettőt említsünk, ime itt van *Maeterlinck*, a világ legmélyebb romantikus drámaírója és *Camille Lemonnier*, a „Him” szerzője, ez a rendkívül masszív és komor realista, aki ugyanaz az irodalomban, mint ami *Brughel* volt a festészetben. Ennek a vonalnak az irányába esik a magyar *Füst* Milan és *Kemény* Simon, akik ezt a sürített, a nyelv különös kezelését, dus tónusú képeket és szimbólumokat honosították meg az egyébként elég könnyű fajsúlyu budapesti literatúrában.

André Baillon, aki „Egy jó Mariska története” című regényével jelentkezik most, szerencsésen egyesíti magában a könnyedebb *Maeterlinck* és a nehezebb *Lemonnier* írás-készségét és magyar nyelven elsőnek megjelent könyvében olyan frappáns rajzát adja egy jó leánynak, akit mindenki becsap, olyan egyszerű rövidséggel fogja meg a férfiak által készítmányolt nőt, úgy állítja elének és úgy világítja meg, hogy hirtelen éles tekintettel esz méltunk rá arra a valóban szörnyű sorsra, amelyben a nők, akiket egyik férfi a másikhoz dobál és akik végül magányosan és mindenkitől elhagyottan hullanak porba, leledzenek és akikben pedig annyi jószág és szeretet van, hogy tiz családot lehetne belőle kitartani.

Mariska tizenhat éves korában kapja az első csókot. Néhány hónapra rá már anya lesz és elhagyni kénytelen a szülői házat. Hektor, a lelkiismeretlen fiú, aki megejtette, Brüsszelbe küldi, ahol jó cselédhelyező intézetek vannak és ahol majd biztosan kap állást. A legtöbb nagysága azonban nem akarja felfogadni... Végül egy magányos urhoz szegődik, aki a szolgálaton kívül még a szeretőjévé is teszi. Gyermeké közben meghal. Szolgálati ideje alatt megismerkedik egy másik ifjával, D'Artagnan-ural, aki elszedíti a fejét, olyannyira, hogy Mariska elhagyja állását és hozzáköltözik. Néhány napi együttélés után lehull az álarc. D'Artagnan kihajszolja az utcára, hogy adja el magát és hozzon pénzt. Ebben a szörnyű helyzetben telik el néhány hónap.

Mariska nem lázong, azt hiszi, hogy ennek így kell lenni és csak sokára ébred kiszolgáltatottsága tudatára. Ekkor ott hagyja d'Artagnant, a harmadik férfit már, azzal az elhatározással, hogy hazamegy a falujába. Mielőtt azonban még hazamegy, egy kőfával kerül össze, aki elközvetíti a „Dupla kilencés” nevű mulatóba. Most néhány örömtányai hónap következik. Azután akad valaki a vendégek közül, aki kiváltja. Egy Francois nevű idősebb férfi, aki magányosan él és aki az első őszinte, jó szót mondja Mariskának. A lányt azonban határozottan üldözi a balsors. Francois ur meghal és rokonsága kidobja a lakásból a magáramaradt szeretőt. Következik egy költő, Henry Bouland, egy éhhaló fráter, aki évenként kitartatja magát Mariskával. Végül ez is ott hagyja, de Mariska még mindig nem okult. Hetenként kétszer vendégül látja magánál utolsó szerelmesét, téstákat süt neki, megföldözze harisnyait.

A regény ezzel végződik. Mert ha nem végződik, még ezer oldalon keresztül folyhatna így tovább, legfeljebb csak más-más férfinevekkel. Mert ez a jó Mariskák sorsa. Kihaszalják őket, elveszik a testüket és a lelküket, mindenki használja egy ideig, aztán tovább adja. Kézről kézre jár, forog, mint egy váltó, amelyet senki nem akar rendezni.

André Baillon határozottan nagy művész és éles megfigyelő. Néhol valami új stílussal kísérletezik, amely nem mindig sikerül. A regénynek azonban így is megvan a szilárd egy-sége és karaktere.

André Baillon regénye az Uj Kelet könyv-osztályánál rendelhető meg.

Zongorák

gyári lerakata, gyári árban részletre is. **Sternberg**, — Oradea-Mare, Bulev. Regele Ferdinand

A bukaresti tanács bezárja a diákokotthonokat, ha folytatódnak a verekedések

Jasiban súlyosan inzultáltak az előadásokra járó diákokat. Bukarestben ma döntenek a diákegyesületek kiküldöttel

(Cluj Kolojzvár, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától. Az ország négy egyetemi centrumának kiküldöttel ma este ülnek össze Bukarestben, hogy a bukaresti egyetemi tanács ajánlata felől döntsenek. A bukaresti egyetemi tanács tudvalevőleg Gusti professzor kezdeményezésére érintkezést kezelt a diákság reprezentánsaival és azt az ajánlatot tette, hogy amennyiben a diákság abbahagyja a sztrájkot, teljesíti az összes tőle függő követeléseket.

A diákság nagyrésze már jóval az újabb gyűlés összeülése előtt határozott. Mig a higgadtabbak — így elsősorban a bukaresti joghallgatók — minden újabb tárgyalástól függetlenül beszüntették a sztrájkot, addig a sztrájkolók egy másik csoportja szilárdan kitart a sztrájk mellett és állandóan molesztálja a tanulniakör diákokat. Különösen Jasiban fordultak elő súlyos incidensek. Tegnap Jasiban mintegy 80—100 sztrájkoló diák felsorakozott az egyetem elé és válogatás nélkül súlyosan elverték a kurzusról kijövő kevészsámu zsidó és keresztény kollégáikat. A tüntetők nem kimélték a nőhallgatókat sem, akiknek szintén kijutott az ütlegekből.

Ma délelőtt Jasiban súlyosan inzultáltak Eugen Heroveanut a jasi ügyvédi kamara dékánjának a fiát, valamint Ciris orvostanhallgatót, az ismert professzor fiát, akik a sztrájkhatározat ellenére is

látogatták az órákat.

A bukaresti egyetemi tanács ma hivatalos kommunikét tett közzé, melyben megállapítja, hogy a sztrájkolók sajnálatos módon elragadtatták magukat és sok diákot, köztük nőhallgatókat is inzultáltak.

Ha a mozgalom illetően elfajulása nem szűnik meg, 16 ikán bezárják az egyetemi otthonokat.

Nagyváradról jelentik: A nagyváradi jogakadémia hallgatói tegnap este Andru Silviu joghallgató elnökletével gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy mátol kezdődőleg bizonytalan időre kimondják a diáksztrájkot. A nagyváradi jogakadémia követelése a következők: 1. A diákokotthon azonnali felállítás. 2. A kolozsvári egyetemen teendő speciális vizsga eltörlése. 3. Alkotmányjogi, gazdaságpolitikai és más katedrák felállítás, tekintettel arra, hogy ezeknek a tárgyaknak most még csak előadói vannak. 4. A nagyváradi jogakadémiát hatalmazza fel a miniszter, hogy doktorátusi vizsgákat is tarthasson. De kimondották a sztrájkot az országos szervezettel szemben való szimpátia jeléül is. Az értekezlet után a sztrájkhatározatról értesítették a jogakadémia dékánját, a tanári kart, a bukaresti és kolozsvári diákok szervezeteit, valamint a közoktatásiügyi minisztert.

A német zsidóság impozáns megmozdulása

Palesztina érdekében

A berlini demonstratív Keren Hajjeszód-gyűlés

(Berlin, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes két gyűlés zajlott le a napokban a német birodalom fővárosában. Az egyik gyűlésen a német közélet egész serege zsidó kitűnősége vonult fel, köztük alig egy-két cionista, hogy szavának szinte nemzetközi súlyával sikra szálljon a Keren Hajjeszód és általában Palesztina ujjáépítése érdekében. Pár nappal később egy maroknyi csoport tartott gyűlést a „zsidó vallású német állampolgárok egyesülete” nevében, ahol jól betanult frázisokkal, de annál kevesebb eredménnyel igyekeztek ártani annak a hatalmas megmozdulásnak, amelyet a Keren Hajjeszód-gyűlés szónokai idéztek elő a német zsidóság körében.

Meg kell nyerni a közömbösöket és az ellenfeleket is

A berlini Herrenhaus-ban tartott gyűlés vezérszónokai Einstein professzor, Oscar Wassermann, a Deutsche Bank vezérigazgatója és Georg Bernhard, a „Vossische Zeitung” főszerkesztője voltak. Oscar Wassermann, aki egyben a németországi Keren Hajjeszód-direktórium elnöke, nyitotta meg az impozáns nagygyűlést. Beszédében megállapítja, hogy Palesztina ujjáépítése hatalmas lendületet vett, a bevándorlás hihetetlenül megerősödött, úgy, hogy az ujonnan érkezőket lehetetlen bekapcsolni az ország gazdasági életébe, ha kívülről nem érkezik segítség. Ezt a segítséget kell a Keren Hajjeszódnak nyújtania, amely nem pártügy, hanem az egész zsidóság vitális ügye. És ennek az ügynek meg kell nyerni mindazokat, akik ma még közömbösek, vagy nyílt ellenteltek.

Einstein professzor beszéde

A következő szónok dr. Beck főrabbi, az U. O. B. B. nagypáholyának nagymestere, aki általános emberi szempontokból méltatta Palesztina ujjáépítésének jelentőségét. Utána Albert Einstein professzor emelkedett szólásra és többek között a következőket mondotta:

— Kétségtelen előttem, hogy a dolgok mai állása mellett Palesztina ujjáépítése az egyetlen eszmei erő, amely a zsidóság határozott együttműködését elősegítheti. Herzinek halhatatlan érdeme, hogy elsőnek ismerte fel tisztán ezt a helyzetet és ebből a felismerésből praktikus következtetéseket vont le. Éppen ezért — véleményem szerint — minden zsidónak, aki ad valamit az összzsidóság egészséges fejlődésére és becsületére, közzre kell működnie Herzl ideáljainak megvalósításában.

Georg Bernhard, a „Vossische Zeitung” főszerkesztője beszélt ezután. „Nem vagyok cionista, — mondotta, — de éppen ezért végzetesnek tartom, hogy bizonyos zsidó körökben Palesztina ujjáépítésével kapcsolatban aggodalmakat hangoztatnak. Ha a tétovázók miatt a nagy Palesztina mű összeomolna, ez az egész zsidóságra szinte előreláthatatlan csapást jelentene és feltétlenül a gyűlöletnek újabb felángolására vezetne mindnyájunk ellen. Teljesen hamis az az indoklás, amellyel egyesek a Palesztina munkától távollattarják magukat, hogy tudniillik azzal csak egy angol kolóniát támogatnának. Végzetes tévedés Palesztinát angol gyarmatnak nevezni. Palesztina önálló ország, amelyet a zsidóknak kell felépítenie és az angolokhoz mindössze annyi köze, hogy Nagy-britannia egy bizonyos időre mandátumot kapott a Népszövetségtől Palesztina fölött.

A gyűlés utolsó szónoka Kurt Blummenfeld, a németországi cionista szervezet elnöke volt, aki a Keren Hajjeszód rendeltetését ismertette. Oscar Wassermann elnöki zárszavában annak a reményének adott kifejezést, hogy a gyűlésen elhangzott nyilatkozatok után remélhetőleg semmilyen részről sem fog ezentul akár csak egy szó is elhangzani a Keren Hajjeszód ellen, amelynek élén Németországban éppen azok a férfiak állanak, akik pozíciójukkal és jelentőségükkel garantálják a Keren Hajjeszód pártoufelülését és egyetlen szempontjuk az, hogy a zsidóság minden egyes rétege és minden egyes tagja tőle telhető módon résztvegyen Palesztina felépítésében.

Bluz selyemgyapjuval Lej 120
Gyapjumeilény .. Lej 540
Selyemmállény .. Lej 459

Harisnyák és keztyűk minden színben, nagy választékban.

„HELIOS”

Főtér 7 szám.

az Uj Kelet
Szerkesztők
Felelős az
az Uj Kelet
megj

— Kic
vetet. Lo
d' Abernon
lyébe vagy
Sir Ronald
nevezik ki.

— An
kat száll
léghajzósi
gépeket é
csapatzáll
óráként
lánokat u
katona, a
táplálék, v
férnek el
tokat olya
közlekedés
ban fogják
kellene be
kisebb tá

— A
hólabda-t
kezdődik
zsidó házia
utánok jó
ugy, hogy
Mindem sil
lanatot, a
lozsvári sz
ker jegyéb
körben kel
nagyobb t
szerűségébe
megkövetel
sort, sok t
társaságok,
legteljesebb
nyilatkozot

— Kő
Franciaors
ország nagy
társaság, ar
merik, Civi
mindenféle
tottak és e
ták el. A l
forintos ho
tel Cividini
lehetetlen,

— Érd
ház foly
időben a k
díjak évi 4
kében, a fr
zatot hozot
ülés függ
szónok: zöl
jelezve. Mi
intézkedés
viselők nem
üléseken, a

— For
körül. Dre
pülőtechnik
tott az itte
modern lég

Kere

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és magyar nyelvű napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felolós szerkesztő Dr. Marton Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomatai csak a forrás megjelölésével engedélyt meg.

A mai naptár

Vasárnap

5686. Adár 28.
1926. március 14.

Hétfő

5686. Adár 29.
1926. március 15.

Kicserélik a berlini angol nagyköv. Londontól jelentik: Április elején lord Aberdeen berlini nagykövet helyét elbágyja. Helyébe vagy Sir Horace Rumbold madridi, vagy Sir Ronald Lindsay konstantinápolyi nagykövetet nevezik ki.

Anglia repülőgépeken fog csapatokat szállítani. Londonból jelentik: Az angol légijáratügyi minisztérium olyan új repülőgépeket épített, amelyekkel a légijáratot a csapatszállítás szolgálatába állítja. 450 lóerős és óránként 160 kilométer sebességgel repülő biplánokat úgy rendeznek be, hogy bennük 25 katona, a teljes felszerelés, a 3 napra szükséges táplálék, víz és a legelemibb gyógyszerkészletek férnek el. A repülőgépek rendeltetése a csapatokat olyan helyen szállítani, ahol másképp a közlekedés lehetetlen. Legelőször Mezopotámiában fogják használatba venni, ahol gyakran kellene bedülni a törzsek ellen 200-300 ember kisebb támadások gyors visszaverésére.

A kolozsvári zsidó háziasszonyok hólabda-teadélutánja. Ma délután 5 órakor kezdődik a Central télikertjében a kolozsvári zsidó háziasszonyok hólabda-teadélutánja. A délutánok jó hangulata már köztudatba ment át, úgy, hogy általános népszerűségnek örvendenek. Minden sikernek a titka: eltalálni a kellő pillanatot, a kellő hangot és kellő ötletet. A kolozsvári zsidó háziasszonyok teadélutánja a siker jegyében indult meg, hogy mind szélesebb körben keltsen érdeklődést maga iránt és minél nagyobb tömegeket hódítson meg. Nyújtja egyszerűségében mindazt, amit egy mulatságtól megkövetelhetünk, jó hangulatot, egy kis műsort, sok táncot, jó zenét és vidám, jókedvű társaságot, amely minden egyes alkalommal a legteljesebb elismerés és megelégedés hangján nyilatkozott a délután megérdemelt sikeréről.

Külföldi bélyegeket hamisítanak Franciaországban. Párisból jelentik: A rendőrség nagyarányú bélyeghamisításra jött rá. Egy társaság, amelynek még csak három tagját ismerik, Cividini de Zagorskit és Makarofot, mindenféle értékes külföldi bélyegeket hamisítottak és ezeket aztán bélyegkereskedőknek adták el. A legnagyobb mennyiségű a hamis 10 forintos hollandi bélyegek teszik ki. Tekintettel Cividini kivételes rajzolói tehetségére, nem lehetetlen, hogy a banda pénzt is hamisított.

Érdekes ujtás a francia képviselőház folyosóján. Párisból jelentik: Egy időben a képviselők mozgalmával a képviselői díjak évi 42.000 frankra való felemelése érdekében, a francia kamara egész fényjelző hálózatot hozott be a képviselőház folyosóján. Az üléshelyek felállításához, szavazás vörös, új szónok: zöld, új tárgy: lila színekkel lesznek jelölve. Mindezeket csengőkkel is jelzik. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, mert a képviselők nem nagyon buzgón vettek részt az üléseken, ami szavazások kellemetlené vált.

Forradalmi fölfedezés a motorüzem körül. Drezdából jelentik: Dr. Eckener, a repülőtechnika hírneves szakértője beszédet tartott az itteni tudományos akadémia ülésén a modern légijárat kereskedelmi jelentőségéről.

Görögország átveszi az Egyesült-Államok alkotmányát

(Athén, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Pangalos tábornok kijelentette, hogy minden erejével azon lesz, hogy a normális állapotokat Görögországban visszaállítsa. Az alkotmányt az amerikai Egyesült-Államok alkotmányának mintájára fogja megváltoztatni, úgy, hogy a köztársaság elnökének az eddiginél sokkal nagyobb hatáskört fog biztosítani. Az új alkotmány áprilisra kész és ekkor esetleg népszavazással megválasztják a végleges elnököt.

Ez alkalommal kijelentette, hogy a múlt héten olyan fölfedezést jelentett be a szabadalmi hivatalban, amely a motorüzem körül forradalmi jelentőségű lesz. Egy új hajtóerőről van szó, amelyről az előadó szabadalom jogi okokból nem tudott bővebben nyilatkozni.

A kolozsvári zsidó nőegylet műsoros gyermekdelutánja. A kolozsvári zsidó nőegylet március 21-én délután 5 órakor tartja meg a Newyork nagytermében műsoros gyermekdelutánját, amelyre rendkívül magas programot állított össze a rendezőség. Ezt este 9 órakor táncokkal kapcsolatos teatestély követi.

Házasság. Schlesinger Mariska Timisoara és Klein Géza Resita a mai napon házasságot kötöttek.

Szerencsétlenség a Wilkins expedíció elindulásánál. Bostonból jelentik: A Wilkins-féle északi expedíció tegnap reggel Alaskából elindult útjára. Mielőtt elindultak, a pilóták próbapilótát tartottak, amelynek sajnálatos szerencsétlenség történt. Az egyik repülőgépesavar elütötte az expedíció egyik tagját, Palmer Hutchinsonot, aki azonnal meghalt. A repülőgépek néhány óra múlva delemmel startoltak. A világrajt rendezés értékelését fog kapni az expedíció lefolyásáról, amennyiben annak tagjai között a „North American News Paper Alliance” egyik tudósítója is helyet foglal, aki rádió segítségével fogja közölni híreit.

Két betörés Kolozsváron egy éjszaka. Dr. Oana Victor miniszteri tanácsos irodájába péntekről szombára virradó éjjel ismeretlen tettes betört és az irodából fiókjából nagyrészt készpénzt és aranytárgyat vitt el. A vakmerő betörő három szoba ajtaját és a kaput feszítette fel, amíg bejutott az irodába és a legnagyobb nyugalommal hajította végre tettét. — Dr. Jakobi József orvos ma reggel feljelentést tett a rendőrségen, hogy orvosi műszerei nagy részét és értékes praxiszőnyegeket lopták el az éj folyamán tőle. Az éjszakai vandég mintegy kétszázezer lej kárt okozott.

Az Ujságíróklub ping-pongversenyén a Higgybör 12 versenyzővel vesz részt. Devecseri László, Schwartz Zoltán, Mautner Ödön, Mautner Pál, Bermann Jenő, Dick Ödön, Rosenfeld Gyuri, Rosenfeld Lajos, Goldstein Miklós és Devecsery Anci képviselik a Higgybör színeit, akik közül a ragyogó technikával játszó Rosenfeld Gyurinak eminens esélyei vannak a bajnoki cím elnyerésére.

Harminc ember odaégett egy oroszországi moziban. Moszkvából jelentik: Novo Nikolajevszkben vasárnap egy moziban meggyuladt a film és a lángok olyan rohamosan terjedtek el, hogy a közönség nem menekülhetett. A kituduló nép egymás háta mögé rohant a kijáratokhoz s így történt, hogy harminc ember bannégett.

Elfogták a maroshévi betörés tetteseit. Tudósítónk jelenti: Miat megirtuk február 8-án Klopott Mór, maroshévi textilkereskedő üzletéből nagyobb mennyiségű árut elloptak. — Miat után Toplita község városá lett deklarálva, állami rendőrséget kapott, melynek vezetője Miloi rendőrkapitány, aki a nyomozást a legnagyobb eréllyel vezette be. Több mint egybavi erélyes nyomozás után sikerült a tetteseket Braick Juon, Moldován Niculaj, Matei Gheorghe és Angyel Tódor foglalkozás nélküli egyének személyében elfogni. Ezen fogással Miloi kapitány egy jól szervezett banda további működését akadályozta meg, mert a fegyverekkel, törökkel, boxerekkel és dinamitpatronokkal felszerelt társaság — vallomásuk szerint — tervbe vette más betörések végrehajtását is, sőt tavasszal a híres borzák Kranga-tetőn akarták működésüket folytatni. A nyomozásnál Bezilla sub sef segédkezett. A tetteseket beszállították a targumerei ügyészségre. Klopott Mór kárának egyrésze megtérült.

Négy kisenevi mászáros macskahust mért ki. Kisenevből jelentik: Kisenev város lakosságát szenzációs eset tartja izgalomban. Tegnap délután letartóztattak négy mászarost, akik macskahust mértek ki. A nevüket egyelőre nem hozzák nyilvánosságra. A mászárosok közül egyik, amikor a dolog kitudott, öngyilkosságot kísérelt meg, ami azonban nem sikerült.

Eltűnt leány. Február hónap elején eltűnt Kolozsvárról egy Piroka nevű 20 éves zsidó leány. Magistermetű, barna körhajú, kékszemű, markánsarcu, erős, izmos leány. Beszél németül és magyarul. Valószínű, hogy valahol nevelőnőnek állott be. Ha bárki valami adatot tud róla, közölje az e lap szerkesztőségével.

Harminc betörést ismert be Ujfalean volt csendőrőrmester. A kolozsvári rendőrség tegnap letartóztatta Ujfalean Joan volt csendőrőrmestert, akit annakid-jén megbízhatatlansága miatt bocsátottak el a szolgálatból. Vallatása során eddig harminc betörést ismert el. Ő volt az, aki Hecht Dezső börtényi igazgató lakásán kétszer is járt és százezer lej értékű fehérneműt lopott el onnan. Nem írtóztott kisebb lopásoktól sem. Legérdekesebb az, hogy saját orgazdáját Salovitz Sámuelről is lopott több ízben. Legutóbb a dr. Lusztig ügyvéd padlásán történt betörésnek is ő volt a tettese. Bevallotta, hogy nemcsak egyedül dolgozott és bűntársát meg is nevezte Albu Vasile személyében, aki jelenleg egyik közeli faluban tartózkodik. Az alkulcsokat megjelölt kerítések tövében tartották el, ásva, hogy abban az esetben is, ha nem találkoznának össze, külön-külön is tudjanak betörni. A bűntárs után azonnal detektívek indultak el autón. Ujfalean kihallgatása még tart.

Szabályozták a kolozsvári cselédkorzókat. A kolozsvári rendőrprefektúra közli: Tekintettel arra, hogy a szolgáléányok és szolgálak vasárnap és ünnepnapokon délután ellepik a városi utcákat és parkokat, megakadályozták a közlekedést és erkölcsstelen cselekedeteket is követnek el: a városi rendőrség szervezésére vonatkozó törvény 9 ik szakasza alapján elrendeljük, hogy folyó évi március 14-től kezdve megtiltatik a nő- és férfi cselédek vasárnapokon és ünnepnapokon délutánként a Piata Unirei-n, a Str. Iorga-n, Str. Regina Maria-n, Calea Motilor-on, Calea Victorei-n, Str. Saguna-n, Calea Regele Ferdinand-on és a városi parkban való járkálás vagy álldogálás. Az ez ellen vétőket büntetés éri. A rendőrségi tiszték és ügynökök e rendelet végrehajtásával meg vannak bízva. Ovidiu Gritta Kolozsvár rendőrprefektusa.

Nagy harisnyavásár

mélyen leszállított árrakkal

Kötött harisnya, minden színben..... Lei 30
Floh harisnya, minden színben..... Lei 58
Muszlin harisnya, divatszínben..... Lei 69
Cérna muszlin, minden színben..... Lei 98
Selyemfátyol harisnya, minden színben, Lei 125

Blatt

Főtér 13. szám

Divatkeztvükben és kötöttárunkban óriási választék.

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.**

„Kristály” kelmelesztő, vegytisztító és gőzmosógár, **Gluj,** Telefon 500

KOZGAZDASÁG

A nagyváradi szesziac felborította a kolozsvári árkonvenciót

Megindult a harc a piac visszafoglalásáért

(Cluj-Kolozsvár, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kolozsvárt a szeszgyárosok, szeszkereskedők és likörgyártók között már régebben áregyezmény létesült, melynek tagjai között voltak a Hirsch Ödön, a Wertheimer és a Gyalmi szeszgyárak is. Az egyezmény értelmében a szesznyakkereskedők és likörgyártók kötelezték magukat arra, hogy a gyáraktól egy meghatározott áron a kolozsvári szesziacnak megfelelő kvantumot vesznek át, aminek ellenében a gyárosok minden kívülről jövő versennyel szemben a konvencióban foglalt árat tartják fenn. Ez az egyezmény most hirtelen felborult, aminek rendkívül érdekes előzményei vannak.

Az erdélyi szesziacra ugyanis a bő tengeri-teremtés folytán az elmúlt hónapban fokozatos árcsökkenés következett be. Különösen a nagyváradi piacon volt érezhető az árcsökkenés, ahol a kolozsvári piacon érvényben volt szeszáraknál jóval olcsóbban hozták forgalomba termelésüket a szeszgyárosok.

Az áregyezményt aláíró szesznyakkereskedők a kolozsvári magasabb szeszárakkal szemben a nagyváradi piacon szerezték be szükségletüket, amit megkönnyített az is, hogy a nagyváradiak még kedvezményes áran is szisztematikusan

igyekeztek elfoglalni az itteni piacot. Az itteni gyárosok viszont bizva a konvencióban, nem tartották lépést a többi szesziacokon mutatkozó árcsökkenéssel, de a kereskedők, miután szükségletüket az itteninél olcsóbb áron szerezték be, nem vették át azt a szeszmenyiséget, amelyet a konvenció értelmében a szeszgyárosoknak az itteni piacon el kellett volna helyezni. Ennek a visszas helyzetnek a megszüntetésére az áregyezményben szereplők között tárgyalások indultak meg, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Ennek következtében a Hirsch Ödön szeszgyár bejelentette, hogy a konvenciót magára nézve megszüntetnek tekinthető és úgy az árat, mint az elhelyezés tekintetében szabadkezet tart fenn magának.

Miután az egyezmény így felborult, megkezdődött a harc a piac visszafoglalása érdekében, aminek viszont az lett a következménye, hogy a szeszárak rohamosan itt is esni kezdtek. Márciusban például a szesz gyári kartell ára nagybani árusításnál 48-48 50 lej volt, kisebb tételeknél pedig 52-53 50. Ezzel szemben ma már hordótételnél is 45-46 lejes áron kínálják a szeszt a gyárosok.

Mint értesülünk, a kartell-árak visszaállítására vonatkozó újabb tárgyalások sem vezettek eredményre.

lön alapon kezelik, éppen ezen új bevezetés céljaira.

6. A nem kolozsváriak tulajdonát képező, itt átmenetileg tartózkodó autómobilok, kamionok, szekerek, lovak, szarvasmarhák, disznók, juhok, kecskék után naponta 2 lej 50 bani vízhasználati díjat kell kifizetni.

Ujabb kiviteli vámredukciókat léptettek életbe. Bukarestből jelentik: A jövő hét folyamán a kormány gazdasági bizottsága Constantinescu földművelésügyi miniszter lakásán ülést fog tartani. Az ülésen tanulmányozni fogják az ipar- és kereskedelmi minisztérium előterjesztését amelyben a következő cikkek vámilletékének leszállítását javasolja. Konzervált hus (dobozban és szabadon), száraz kolbász, szalámi, felvágottak minden fajtában, olvasztott vaj, szalonna, cserzett bőrök, transzmissziós szíjak, bőrlábbelik és ingek minden fajtában.

Meddig kell a luxusadót befizetni. A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a luxusadótvány 2. és 3. cikkében feltüntetett árucikkek gyárosai és termelői a 10 és 15 százalékos luxusadót a cikkek eladásától számított harmadik hónap 5-éig kötelesek befizetni. Akik ennek a rendelkezésnek nem tesznek eleget, a törvény 8. szakasának rendelkezései szerint lesznek megbüntetve.

Betiltották a külföldi sorsjegyek terjesztését Franciaországban. Párisból jelentik: A francia pénzügyminisztérium, tekintettel a frank súlyos helyzetére, betiltotta Franciaországban a külföldi sorsjegyek bármilyen árusítását és terjesztését. A postafelügyelőség felhatalmazást kapott arra is, hogy a magánlevelezéseket is elhőzozza, ahol külföldi sorsjegyet sejt.

Január elsejétől visszamenőleg emelték fel a vízdíjakat

A vízmérő órával felszerelt házak fogyasztási díját kerek 50 százalékkal emelték

(Cluj-Kolozsvár, március 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városi tanács ma tette közzé a december 29-iki ülésén meghozott vízdíjemelést. Ez annál meglepőbb, mert az emelést január elsejével, tehát visszamenőleg léptették életbe, ami azt a látszatot kelti, hogy az eddigi titokbantartás valamilyen misztikus cél érdekében történt. Az emelés elég súlyosan érinti a közönséget, részint mert a vízfogyasztást kerek 50 százalékkal drágítja meg, másrészt pedig a csatornázási illeteket ugyanolyan magasán állapítja meg, mint a pauszalok díját.

A vízvezetési igazgatóság táblázata egyébként az alábbi új díjakat állapítja meg:

1. A vízmérő órával ellátott házak vízfogyasztása után az eddigi köbméterenkénti négy lej helyett hat lej fizetendő.

2. Minden egyes helyiség után évenként 60 lej vízdíj fizetendő. Fűdőszoba után 400, angol klozet 100, pisoir 100, háziállatok után darabonként 100, koci 100, omnibusz 200, autómobil kamion után évi 500 lej fizetendő. Ugyanilyen összegűk fizetendők csatornázási illetek címen.

3. Az iparvállalatok minden köbméter vízért 2 lej fizetnek.

4. A 2. pontban említett helyiség fogalma alatt értendők: szoba, előszoba, ételmezési kamara, konyha, mosókonyha, üzemhelyiség, raktár, iroda, tanterem és műterem.

40 m² nél nagyobb helyiségeket több egyiségnek számítanak. 6 m² nél kisebb előszobát, ételmezési kamarákat és raktárakat mentesek a díjak alól.

5. A díjak felét azok után a lakások után is kell fizetni, amelyekhez nincs vízvezeték és csatornázás, de tervbe van véve ezek bevezetése. Az ezen díjakból befolyó összegeket kú

Zsoldos tanintézet
Az ország legrégibb és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mellett készít elő középiskolai magánvizsgákra, **örött-ségire** vidéki tanulókat is.
Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. I. 124-47.

Piroska!
Eltűnésed egész családodat lesújtotta. Minden el van felejtve. Azonnal adj életjelet magadról.

Az árverések új rendje az államvasutaknál. Az államvasutak új szervezetéről szóló törvényjavaslat pontosan részletezi azokat a szerződéseket, amelyekből a CFR-nek kiadása vagy bevétele származhatik és amelyek nyilvános árverések útján köttetnek meg. A rendelkezések szerint anyagszállításokra, árueladásra vonatkozó árveréseken résztvenni akarók a kitűzött terminuson belül tartoznak kérvényt, vagy ajánlatot benyújtani a vasutak igazgatóságához, részletezve benne a szükséges áru eladási feltételeit és a szállítási módjait. A benyújtás terminusa semmiesetre sem lehet kisebb 15 napnál. Csak olyan cégek vehetnek részt az árveréseken, amelyek az államvasutak adminisztrációs bizottsága által aprobált listán szerepelnek és amelyekről előzetes vizsgálat után megállapítást nyert, hogy kellő garanciával rendelkeznek arra, hogy vállalt kötelezettségeiknek eleget is tesznek.

Angol tőkével akadják kommercializálni az állami bányákat. Bukarestből jelentik: Londonból jelentik, hogy a román kormány tárgyalásokat folytat egy angol konzorciummal a romániai állami bányák kommercializálása ügyében. Az angol páncsoport 80 millió lejjel venne részt abban a részvénytársaságban, amely a bányákat átvénné.

TÓZSDE

Március 13-án

A lej: Zürichben 217 50, Párisban 11 40, Budapestben —, Bécsben —

Kolozsvár. A tegnapi tartózkodás egy kínálatban, mint keresletben fokozódott. Mindazonban nagyobb üzetkötések nem történtek. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33 40—33 60, Prága 7 03—7 06, Budapest 298—298, Páris 8 65—8 70 Zürich 45 80—46 00, Newyork 237 00—238 00, London 1156—1160, Milánó 9 55—9 60.

Zürich. Zárlat: Berlin 123 65, Amszterdam 208 00, Newyork 519 50, London 2525 37, Páris 1890 50, Milánó 2084 50, Prága 1538 75, Budapest 72 80, Belgrád 9 3 50, Bukarest 217 50, Varsó 67 50, Bécs 73 20.

Bukarest. Dvizák: Páris 8 70, Berlin —, London 1150, Newyork 237 50, Milánó 8 57, Zürich 45 90, Bécs 33 60, Prága 7 07, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 8 85, német márka 56 50, leva 1 64, török lira 122, font sterling 1150, francia frank 8 75, svájci frank 45 50, olasz lira 9 45, drachma 2 85, dinár 415, dollár 236 50, lergyel forint 31 00, osztrák schilling 34 00, magyar korona 33 50 cseh korona 6 95, belga frank —, holland forint —

Mozgók műsora:

Március 14.

Select-mozgó

Mától kezdve a rendkívüli kiállítás

TROJA

Homeros halhatatlan Ilias hősköltőmánya után. Főszerepben Albert Bassermann: Aisakosa, Vladimir Gaidarow: Paris, Carlo Aldini: Achilles, Albert Seiertrick: Priamos, Ely Darc'ecan: a szép Helens, Hanna Rajh: Andromachia.

Az előadások nem folytatálagosak és 3, 5, 7, 9 órákor kezdődnek

Uranla-mozgó

Szombat, vasárnap

Gyilkos arany

Nagy cow koy dráms, 5 felvonásban, William Duncan és Eóith Johnson a címszerepben

Apollo-mozgó

Sámson az üstökösön

Luciam Albertini legújabb alakítása

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

Magyar Színház heti műsora

Vasárnap délután fél 3 órakor: Kabaréelőadás. Vágó Géza fellelépésével. Csalódtam önbén. Élő ujság. (Gyors rajzokkal). A bárkirály. A gyermek. Konferánsz a közönség közreműködésével. A rameszi hercegeő. (Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 285.)

Vasárnap délután fél 6 órakor: Bucukeringő. (Új betanulással. Másodsor. Leány Irénnel László Andorral. Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 286.)

Vasárnap este 9 órakor: Fraquita. (12 edszer. Karácsonyi Ilivel, László Andorral, Ihász Aladárral Napi bárle 88. sz. B. Sorozatszám 287.)

Hétfőn: Gésák. (Jutileumi előadás 50 edszer. Új betanulással és új szereposztással. Lengyel Irénnel, Neményi Lilivel, László Andorral, Leóway Leóval. Premier bérlet 43 szám. So ozatszám 288.)

Kedden este fél 8 órakor: Gésák. Napibérlet 87. szám. A. Sorozatszám 289)

Kedden este 10 órakor: Tanase román operettrevű társulatának vend gjátéka Floare la urscha. (Főlemelt helyárrakkal. Sorozatsz. 290.)

Szerda 7-kor: Hőstenor (Wedekind-premier). Utána: Lopretti olasz átváltozóművész első fellépése (Mérésékeltan emelt helyárrakkal. Premier-bérlet 44 sz. Sorozatszám 291)

Szerda 10 kor: Tansse vendéjátéka: Căd is i vâra dracul coada. (Főlemelt helyárrak. Sorozatszám 292)

Csütörtökön 7 kor: Alexandra (Karácsonyi, Neményi, László, Ihászszal. Rendes helyárrak. Napibérlet 88 sz. B Sorozat 293)

Csütörtökön fél 11-kor: Lopretti olasz átváltozóművész fellépése egész estét betöltő teljes műsorral (Mérésékeltan emelt helyárrak. Sorozatszám 294)

Pénteken 8-kor: Modern lányok (Ujdonság, 3-ad-szor). Utána: Lopretti átváltozó művész fellépése új műsorral (Mérésékeltan emelt helyárrakkal. Napi bérlet 89 sz. A Sorozat 295)

Szombat d. u. 4-kor: Három a kis lány (Mérésékelt helyárrak. Sorozat 296)

Szombat fél 8-kor: A színésznő (Ujdonság, először Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Premierbérlet 45 sz. Sorozat 297)

Szombaton fél 11-kor: Lopretti olasz átváltozóművész fellépése, egész estét betöltő teljes műsorral. (Mérésékeltan emelt helyárrak. Sorozat 298)

Vasárnap d. e. fél 11-kor: KKASE műsora tor-naónepe (Tord i uri műedvelék, Magyar zenekonzervatorium és a Magyar Színház tag-jainak közreműködésével. Rendes helyárrak. Sorozat 299)

Vasárnap d. u. fél 3 kor: Orlov (Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász Aladárral. Leszállított helyárrakkal. Sorozat 300)

Vasárnap d. u. 6 kor: A színésznő (2-odsor, Poor Lilivel és Janovics Jenő dr. fellépésével. Rendes helyárrak. Sorozat 301)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Hittantanár. Utána: Lopretti olasz átváltozóművész bu-cufellépése teljes műsorral és öneleplezésével. (Mérésékeltan emelt helyárrak. Napi bér-le 90 sz. B. Sorozat 302)

Hétfő: A színésznő (Poor Lili és Janovics Jenő dr. fellépésével. Napi bérlet 91 sz. A Sorozatszám 303)

Kedd: Gésák — 7-kor. Külön is felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a kedd esti elő-adás pont 7-kor kezdődik.

Okleveles mérnök

volt gyárigazgató, kiváló organizátor, roman állampolgár, román, francia, német, magyar nyelvismerettel, elsőrangú referenciákkal, megfelelő elhelyezkedést vagy

bizalmi állást keres.

Megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek „MÉRŰŐ” jeligére.

חשבוני פסח

árak, um. kocka-, por- és kristály-cukor, nyers, pergelt és darált kávé, Franck-kávé, Beck-kávé, szilva, csokoládé, kókuszvaj, bormazsola, ecetszesz, gyömbér, bors, paprika, tea, só, dióbél, stb. valamint elsőrendű italok **jutányos árban** beszerezhetők

Spéter Mózes, Cluj, Piața Mih. Vit. 12.

Hölgyeim! Vételőreleveztség nélkül nézzék meg

IDEAL

nőikalap tizlet ujdonságait. Selyem, szalag és szalmakalapok még soha nem létezett olcsó árért. Átalakításokat és formálásokat 43 óra alatt készitünk gyári árban.

Cluj, Calea Regis Ferdinand 8.

Husvétii fűszerárak

citrom, narancs, szilva, csokoládé, paprika, bors, gyömbér, ecetsav, cukor, kávé stb. kapható:

LÉB Fivéreknél,

Cluj. — Telefon 471.

Ajánlunk elsőrendű

italokat

50 literen felüli és wagentételekbeni mennyiségben a legjutányosabb napiárakban és pedig: **Maguar fajborok**: rizling, királyleányka, muskotály stb. **Érmelléki fajborok**: muskotály, szerémizöld, fourmia stb. **La Aszfalli** borok és óborok is minden minőségben. Kisütőn főzött, saját termelésű **szilvórum** és **soprópálinka**.

Megrendelések

Frații Felger Testvérek

céghez — Siméul Silvaniei — kérünk.

A tapasztalat igazolja,

hogy a valóban jó, mindig olcsó marad. Ezt bizonyítja a régóta bevált „**valódi Franck**” is. Saját jól felfogott érdekében csakis oly csomagolású kávépótlékot használjon, melyen a Franck Henrik Fiai cég **kávédaráló** védjegye fel van tüntetve.

MARTIN PAL Jun.

Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.

חשבוני פסח ועלכווארען ערצייגט אללערלייא ועלכווארען פאסטראקטעטע ווערען פראמפט פער נאכנאמע עפעקטוארט. פריידקארנט אונד הכשר אויף פערלאנגען.

A zernesti cellulosa gyár képviselöte és gyári lerakata

Hartig és Hienz

Cluj, Str. Saguna 14. Telefon 118. Ugyanot csomagolópapir is kapható

Mégis csak legjobb a késnélküli

„IDEAL”

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az aroot nem marja kellemes hatást hagy utána. — Ovakodjunk az **Mindenütt kapható.** (ártalmas utánzatoktól. Csak az „IDEAL” Egyedüli készítője: felirásu a valódi.

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30. Sighetul-Marm. atiei egyedárusitója **Glanzman Adolf** illatszertár **Str. Bogdan Voda 40**

Kereskedők figyelmébe!

Butorszövegek, szőnyegek, ágygarni-rák, hencsertakarók, gyári árban **Back Bernátnál, Oradea-Mare** iata Regina Maria 1. sz. szereznek be. **Telefon 9-55**

Lloyd Expr.

Telefon 419

Zongoraszékek kaphatók!

Erdély legrégibb és legmegbízhatóbb

zongora raktára

Cluj, Str. Saguna 14.

TRISKA I.

Szállit zongorát, pianót gyári árban, a legelőnyösebb fizetési feltételek mellett. Több ezer elismert írat megtekinthető. Vidékre szállítási költségeit a cég viseli.

Tánc- és művészlemezek, beszélőgépek raktáron.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyesre írt szövegnek egy szó 3 lej, vastagabb betűkkel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állásajánlásoknak 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő.

Németajku, magyarul, ro. áruul joi beszélő kereszény, fiatal öv gy. uricsaládái alkalmazást keres. Kintőben hagestül. Ke tészeten varrásban és a h startás minden ágaban t lje en járcs. Gyermekeket sze eti. Szíves aj latok t. J hán s öd jeig ve kiadóhivatal továbbít 815

Románul beszélő hat középiskolát végzett jó megismerésű fiatal embert gyakran keresnek alkalmazni a Farkas Ignac cipőüzlet. 809

Egy 4 csöves, alig használt, órában levő sörlefejtőgép eladó Karpf Henrik, Dic őzentmárton

Földgázhejtás a berendezés t heng resv mmatom el do. Tim Fische Izsák, Uiostra. 773

Kiadó raktár, 18 márházas istálló, nagy kerttel, vilány és víz. Str. Rugului—Csertő-utca 2 t03

Üzlethelység berendezéssel együtt a Széchenyi téren legforgalmasabb helyen átadó. Cím a kiadóhivatalban. 814

Ha olcsón és jól akar főzni, vegyen or Széchenyi térénél fél székelyi székelyet, am ly az ő szes zöld sőték és gyümölcsök beállítását, tovább a legkiválóbb ételk gazdag, előállítását módját tartalmazza, eddig már 25 000 ill van forgalomban. Kapható az UJ KELET könyvostályban és Fűsly J. könyvkiadósnál, Tordán.

Juhbelet pucoatlanul állardóan vesz Friedmann Hermann, Satamare, Str. Florescu 4. 755

Keresek a belvárosban egy szoba konyhá lakást azonnali beköltözésre. Lehetőleg tűrdőszobával. — „Jól fizetek“ jellegre a lap kiadóhivatala továbbít.

Egy szoba konyha, mel leknelyiségekkel, 2 holl földel gumlózással kiadó. Donát-a: 80.

Utazót karcóképest, rövidru szakmabel teve zünk, Blum Testvérek Oradea. 801

10—12 drb. ézemen levő ecet-s ká at sűr és megveitelre keresek. Salzberger ceggyáros Oradea, Tache Ione cu 59. 812

Bányaváros legfőbb...
5. utca 10. sz. n.
12. utca 10. sz. n.
Zománci cipő le...
Károlyi és Tak...
Cím a kiadóhivatalban.

קאנקורד.

בייא אונזערער געמיינדע זינד פאלגענדע שטעלן:
נרן זאכארט צו בעזעצן:
א) דיע שטעללע אינעם פארציילונגען מוזיקאליש געבילדעטען קלון דער דיע פארהאנקט דאט מיט אינעם זעלבסט אינשטרויערטען כאָאָרע פֿאַר צובעטן;
ב) דיע שטעללע אינעם ערסטקלאסענען פֿאַר ציילונגען בעל תפילה;
ג) דיע שטעללע פֿיר בירע שטעללען לויט אונזער אינקאממען בעזערבער וואו שמוס אונזער 49 יאהרען דיע איבער ביהודענען שטרענגערעליגיאזען לעבענסוואנדעל נאכויין צו ערבדיגען האבען מאַגען איהרע אהערטע מיט דעמאלטערע אונגע פאן פאמיליענשטאנד אהער אונד ביהודענער וויקואמקייט ביז הודים פסח אן דאט גע וינדע סעקרעטאריאט Cluj, (Rumänien) Timar-gasse No. 1 אינזערען.

נור בערופענע ווערדען צו פראבע אונזעלעסען אונד נור זאלען דיע שפענען פערזענעם קלוב (קלויזענבורג) ווי אדר תרפ"ו לפ"ק.
Samuel Adler Präsee. Wilhelm Löffler Secretar.

Átadó

családi okokból, egy modern felszerelésű, üzemben levő

kaucsuk-gyár

beszervezett vevőkörrel. Az átvételhez 5,000.000 lej szükség s Ajánlatok „Noroc“ jellegre Agenția de Publicitate D. Adania, Bucuresti, Str. Sarindar 4. — címzendők.

1926 jan.-febr. könyvujdonságok

Ady-könyv (Amicus kiadás) I	220
Balsac: Nőtlen ember otthona	264
Brocchin: Szívem szerint	212
Csilag: Zsidó anekdoták kincsháza	200
Csehov: A koldus	141
Dekobra: A hátókoesi angyala	220
G. David Margit: A szerelmek városa	150
Dumas: A három testőr	
I. A három testőr	
II. Husz év múlva	
III. Bragelome Vicomte	
IV. Aellone Vicomte	1200
— A király a vérpádon	225
— A Mousoreau hölgy	250
— Páris mohikánj	270
— Király és botondja	300
Gergely Sándor: Achrem fickó	220
Günther: A szent meg a rajongója I-II	550
Gogoly: Mirgorod I-II	282
Kuprin: Moloch	200
— Jana	340
Ludvig Emil: Napoleon (610 lap)	484
Jack London: Jack London élete	375
Jack London: A nagy ház asszonykaja	220
— Az éneklő kutya	220
Lagerlöf: Hege, Marianna	132
— A császár	132
Lengyel Menyhért: Mária	110
Maupassant: Egy élet	311
Courth's Mahler: Boldog akarok lenni	88
— Az ig zi szerelem	132
G. Miklósly Iona: Viola	15
Csermely Gyula: Adieu Madam	15
Forró Pal: Különös tüzek	1
Gottberg: A fehér kastély	15
G. H. Bul: A titokzatos villa	15
France: A Föld élete	250
— " " (kötve)	300

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett

Husvétli fűszerárak

nagyban és kicsinyen, um.: cukor, kávé, bors, gyömbér, paprika, szilva, csokoládé, ecetszesz, dióbél stb. kapható

KATZ & BERNAT

Cluj. - Telefon 3-97 sz.

Továbbá jaffai és vörös olasz narancs, citrom

ugyszintén prima fiore a legcsöbb napi árakon.

Pályázat

A fogarasi izr. hitközség ezennel pályázatot hirdet az üresedésben lévő főrabbi állás betöltésére. Pályázati határidő e hó 25-ike. Javadalmazás megegyezés szerint. A meghívottnak utiköltségeit megtérítjük.

Fágaraş, 1926. Március hó 5-én
Thierfeld Mór
hitk. elnök

Ájnlak elsőrendű

כשר של פסח

italokat

50 literen felüli megrendelésnél utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

Magurai közö séges	lit. Lei 18
Magurai rioling, bakator	lit. Lei 20
Magurai moskotály furmint v. leánya	Lei 25
Szilvórium 50—00% erősségben, 100%-ja	L. 70
Seprőpálinka 100%-ja	L. 120

Nagyobb mennyiség vételnél megfelelő árengedmény. Hirdők a felszámított árban vételek vissza.
Megrendelések M. Csengeri, Simleul-Silvaniei.

Zsák Ponyva
Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető
Albala Izsé
Timisoara
Piata Traian No 10

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Alvatal és ny...
Kolozevár, St...
L. Pop (Brassal-...
Telefon:
szark. és kiadóh...
977, 228 és 10
Es. N. Sz. —
Egy szam ára pály...
és vidéken is...
Bukarestben —

1926 Kedd má

Az

Nyolc éven...
tök mindennapi...
benünket is m...
berék útek a...
zában, akik leg...
bau tartották...
legtöbbször egy...
ugyan nem a...
megdrágításá...
enyosbitásá...
akkor sem, am...
hova fordítás...
rázóttuk vol...
Gyáméig al...
a törvény nag...
a gyáméig in...
tots érdekeine...
Most ezl...
rétot: vissz...
két. Nem tel...
tató kezdete e...
visszaállítás...
meg kell érke...
után gyöngén...
Ez a haj...
pázatosan v...
világosabb le...
ben járhatjuk...
Anélkül, l...
megalakulás...
kinevezéséne...
csatlakozánk...
legoptimizti...
uj érnak. M...
arról, hogy a...
tárt és többé...
dik, amelyne...
nyét jobban...
bogoizhatjuk...
A régi r...
ha nem is a...
uj városi és...
rint közélett...
ják. Mindan...
szünk az ók...
nácsokok v...
nes és szaba...
tetszése szer...
jonghatott, ...
vagy helytel...
tott. A várd...
volt, amelyk...
ben minden...
polgártársa...
ból, amely...
hoz, minden...
denkit leme...
Hogy m...
ez, azt sem...
a komor el...
dogek ideje...
veneziai do...
a köböl ép...
lyektől, a...
lefolyt tan...
letek, szám...
kihallott, ...
lasztókama...
titkos rés...
szerre csak...
ótomkama...
osétlen áld...
torokkal s...
Nápolyba...
emlékét se...
élet termé...
érezni a...
Ez a...